

Beleid Vervoer van Leerlingen

Datum: 09-02-2016

:

Vastgesteld in SMR d.d. 26-01-2016

Inhoudsopgave:

1. Doel
2. Begripsomschrijving
3. Voorbereidingen
4. Vervoer
 - vervoer per bus
 - vervoer per auto
 - vervoer per fiets
 - vervoer te voet
5. Begeleiding
6. Calamiteiten en EHBO
7. Aansprakelijkheid en verzekering
8. Ouders en kinderen

1. Doel

In de wet is niets geregeld over de verantwoordelijkheden van ouders en scholen bij het vervoer van leerlingen. Wel is het bevoegde gezag (dus niet de leerkrachten en de ouders) wettelijk aansprakelijk voor het vervoer van leerlingen tijdens schoolreisjes/excursies. Directie en leerkrachten blijven moreel verantwoordelijk voor de gang van zaken. Die morele verantwoordelijkheid geldt ook voor de vrijwillige ouders met een taak binnen de organisatie.

Het doel van dit document is: het stroomlijnen van de minimale afspraken binnen onze school om zo de veiligheid van al onze leerlingen te waarborgen tijdens het vervoer per bus, auto, fiets of te voet.

2. Begripsomschrijving

Vanuit de onderwijssituatie zijn er verschillende soorten uitstapjes waarvoor vervoer moet worden geregeld:

- Kort uitstapje dichtbij school (bibliotheek, fabriek, veldstudie);
- Bezoek aan een plaats met educatieve waarde, op enige afstand van de school (boerderij, museum, historische of geografisch interessante locaties, etc.);
- Bezoek aan andere scholen (voor sportactiviteiten of toneelstukken);
- Liefdadigheidsacties en gesponsorde evenementen;
- Bezoek aan de bioscoop of theater;
- Schoolkamp;
- Schoolzwemmen;
- Schoolreisje met een meer recreatief karakter naar een pretpark.

Het soort uitstapje heeft gevolgen voor het aantal begeleiders, de verzekering en de manier van informeren van ouders en leerlingen.

We kennen vervoer per bus, auto, fiets en te voet.

3. Voorbereidingen

Wanneer de bestemming van het schoolreisje of excursie is vastgelegd, is het van belang dat er goed in kaart wordt gebracht welke risico's het reisje met zich meebrengt. Check welke gevaren en risico's er kunnen ontstaan tijdens het vervoer naar de bestemming toe en bij het naar huis gaan.

Het vervoersbedrijf dient een afdoende verzekering te hebben voor ongevallen en aansprakelijkheid. Het vervoersbedrijf dient een calamiteitenplan te hebben (Keurmerk Busbedrijf). Informeer bij de beheerders van de bestemming of zij eigen veiligheidsvoorschriften hebben en hoe de aansprakelijkheid geregeld is in het parkreglement. Ga tevens na of er gevaren en risico's zijn waar de begeleiding extra aandacht aan moet besteden en of er nooduitgangen aanwezig zijn. Ga zo mogelijk vooraf een keer op de plaats van bestemming kijken.

Adviezen:

Een schoolreisje met als bestemming het strand of een boottocht vereist extra aandacht met betrekking tot de veiligheid aan de waterkant en op het strand:

- Zorg dat bij iedereen bekend is welk kind kan zwemmen en wie niet (overzicht zwemvaardigheid). Maak gebruik van een zwemvest;
- Zorg voor permanent voldoende toezicht met instructies;
- Check de waterkant / het strand als je aankomt. Let op stenen en golfbrekers, inkomend tij, instabiele oevers;
- Laat geen spontane zwem- / roeipartijen toe, wanneer de risico's niet direct te overzien zijn;
- Let op sterke onderstromingen, waardoor het kan zijn dat je van de kant af wordt gedreven;
- Ga niet eerst eten en drinken, en daarna zwemmen. Kinderen kunnen krampen krijgen wanneer ze in het water zijn, waardoor ze misschien niet in staat zijn terug te zwemmen naar de kant;
- Bespreek bij een boottocht nadrukkelijk wat er op de boot wel en niet mag door de kinderen.

4. Vervoersmiddelen

4.1 Vervoer per bus

De Wet maakt een onderscheid tussen reizen met de bus (openbaar vervoer) en reizen per touringcar (besloten vervoer). Schoolreisjes /excursies vallen meestentijds onder besloten vervoer.

Busmaatschappij

Bij het vervoer van leerlingen maakt de school alleen maar gebruik van maatschappijen met het **Keurmerk Busbedrijf**. Deze bussen voldoen aan hoge eisen van kwaliteit en veiligheid, het materieel is veilig en comfortabel, de chauffeurs zijn vakbekwaam en gewend met kinderen om te gaan.

Zitplaatsen

Ieder kind heeft in de bus een eigen zitplaats met een eigen gordel en/of geschikt kinderbeveiligingsmiddel, zoals een zitverhoger.

Gordels

Leerlingen zijn verplicht de veiligheidsgordel te gebruiken. Van de gordelmaatregel in de bus, zijn bussen die voor openbaar vervoer bestemd zijn uitgezonderd. Volgens de nieuwe wet met betrekking tot het gebruik van autogordels, die uiterlijk in 2005 in Nederland van kracht wordt, is de chauffeur verplicht een mededeling te doen over het dragen van de gordel (dit kan ook met een video of stickers).

Afspraken met de leerlingen

De veiligheid van een schoolreis / excursie wordt vergroot door goede afspraken te maken met de leerlingen. In verband met de naleving moeten alle begeleiders op de hoogte zijn van de afspraken:

- stap pas in als dat wordt gezegd;
- blijf van ramen, deuren en luik af;
- val elkaar en de chauffeur niet lastig;
- luister naar de begeleider en de chauffeur;
- doe de gordel om en houd die om tijdens het rijden;
- blijf op je plaats zitten;
- stap pas uit als dat wordt gezegd.

Het is goed om de kinderen uit te leggen waarom het belangrijk is zich aan de afspraken te houden. Alle begeleiders spreken de leerlingen aan op hun gedrag.

Begeleiding in de bus

Voor excursies van de groepen 1 t/m 4 gaan we uit van één begeleider per zes kinderen en voor de groepen 5 t/m 8 is de regel één begeleider per 12 kinderen. Zij kunnen er op toezien dat de kinderen op hun plaats blijven zitten en zich aan de afspraken houden. De begeleiders zitten verspreid in de bus. In ieder geval moeten er begeleiders zitten bij de deuren en het dakluik. De begeleiders zien er op toe dat de leerlingen op een veilige plaats in en uit de touringcar stappen. De begeleiding maakt afspraken over toiletstops en wat er in de bus mag worden genuttigd. Bovendien wordt gekeken waar de nooduitgangen zijn, waar de brandblusser hangt en de EHBO-doos ligt. Ook wordt gekeken naar het calamiteitenplan.

4.2 Vervoer per auto

“Rij-ouders”

Wanneer per auto naar de bestemming wordt gereden, kunnen zogenaamde rij-ouders worden ingeschakeld. Het is belangrijk dat alleen ouders worden benaderd die beschikken over een auto met gordels op de achterbank. Daarnaast moeten de rij-ouders goed worden geïnformeerd over veilig rijgedrag en welke instructies en regels die zij aan de kinderen moeten uitleggen. We hanteren een brief voor de ‘rij-ouder’ en een schriftelijke toestemming van de niet-‘rij-ouders’.

Zitplaatsen voorin de auto

Voorin de auto moeten bestuurder en passagier gebruik maken van de beschikbare gordel. Kinderen korter dan 1.35 meter, moeten gebruik maken van een voor hen geschikt kinderbeveiligingssysteem dat is voorzien van een goedkeuringsmerk. Voor deze categorie is de gewone veiligheidsgordel dus niet genoeg. Het is verboden om het diagonale deel van de gordel achter het lichaam langs te leiden. Driepuntsgordels zijn hier niet voor gemaakt en bieden zo onvoldoende veiligheid. Het gebruik van gordelgeleiders (ook wel gordelclips genoemd) is ook verboden. Bij aanwezigheid van een airbag mogen alleen kinderen vanaf 12 jaar voorin worden vervoerd.

Zitplaatsen achter in de auto

Achter in de auto moeten passagiers gebruik maken van de voor hen beschikbare gordels. Zijn de kinderen korter dan 1.35 meter, dan moeten zij gebruik maken van een geschikt kinderbeveiligingssysteem dat is voorzien van een goedkeuringsmerk indien dit aanwezig is. Indien er geen kinderbeveiligingssysteem aanwezig is, dan moeten kinderen vanaf drie jaar gebruik maken van de beschikbare autogordel. Kinderen kleiner dan 1.35 meter moeten in de

auto altijd een goedgekeurd zitje of een goedgekeurde zittingverhoger gebruiken. Het zitje of de zittingverhoger moet voorzien zijn van een Europees keuringslabel. Kinderen ouder dan 3 jaar hoeven niet in een zitje, als op de achterbank al twee kinderzitjes of zittingverhogers in gebruik zijn en er geen plaats is voor een derde. Zij moeten dan wel de autogordel om. Achter in de auto mogen niet meer kinderen vervoerd worden dan het aantal gordels. Geen kinderen los op de achterbank. Het is verboden om het diagonale deel van de gordel achter het lichaam langs te leiden. Driepuntsgordels zijn hier niet voor gemaakt en bieden zo onvoldoende veiligheid. Als bij een kind de gordel over de hals loopt in plaats van over de schouder, is een goedgekeurde zittingverhoger de oplossing. Het gebruik van gordelgeleiders (ook wel gordelclips genoemd) is ook verboden.

Uitzondering: Kinderen vanaf 3 jaar mogen de autogordel gebruiken bij vervoer door een ander persoon dan de eigen (pleegouder) in incidentele gevallen, waarin redelijker wijze niet verwacht kan worden dat de bestuurder een kinderbeveiligingssysteem bij zich heeft. Het dient hierbij om vervoer over beperkte afstand te gaan, zoals bijv. vervoer van een sportteam naar een uitwedstrijd. Het begrip incidenteel moet letterlijk worden genomen.

Organisatie

Draag zorg voor de volgende punten:

- Laat de rij-ouders de schoolkinderen bij voorkeur achterin vervoeren;
- Laat de rij-ouders niet in colonne rijden, aangezien dan alleen op de auto die ervoor rijdt wordt gelet en niet meer op het verkeer;
- Overhandig de rij-ouders een duidelijke routebeschrijving en geef toelichting;
- Gebruik een mobiele telefoon voor onderling contact met inachtneming van de veiligheidsregels;
- Zorg dat drukke / moeilijke kinderen bij ouders in de auto komen die overwicht en ervaring hebben;
- Laat de rij-ouders de kinderen duidelijk uitleggen wanneer ze in- en uit mogen stappen (gebruik, wanneer aanwezig, een kinderslot);
- De rij-ouders moeten erop toezien dat de kinderen op een veilige plaats in- en uitstappen, bij voorkeur allemaal aan de stoepkant;
- Het is raadzaam dat bestuurders van auto's met airbags in het instructieboekje opzoeken welke zitplaatsen op welke wijze gebruikt kunnen worden door kinderen.

Afspraken met de leerlingen

De bestuurders bespreken met de leerlingen de volgende afspraken:

- stap pas in en uit als dat wordt gezegd;
- val elkaar en de chauffeur niet lastig;
- doe de gordel om en houdt deze tijdens de rit ook om;
- blijf van de ramen en deuren af;
- gedraag je rustig.

Afspraken met de ouders

De organisatie bespreekt met de rij-ouders:

- neem met de leerlingen de afspraken voor schoolautovervoer door;
- houdt toezicht op het blijven dragen van de veiligheidsgordel;

- controleer je autoverzekering;
- zorg voor een aangepast rijgedrag;
- let op een veilig in- en uitstappen van de kinderen;
- controleer de richtlijnen voor airbag;
- vervoer niet meer kinderen dan veiligheidsgordels;
- maak gebruik van de kindersloten;
- stop aan de kant van de weg bij een calamiteit en gebruik de mobiele telefoon.

4.3 Vervoer per fiets

Voor het vervoer van leerlingen maken we, bij het gebruik van de fiets, onderscheid tussen incidentele en veel voorkomende situaties. Ook bij uitstapjes per fiets of te voet moet alles in het werk worden gesteld om het zo veilig mogelijk te laten verlopen.

Vervoer per fiets routine

Routinematig vervoer per fiets kan nonchalance uitlokken. Het is van belang om enige regelmaat stil te staan bij de geldende afspraken. Bij het opstellen van die afspraken moet gedacht worden aan de volgende punten.

Begeleiding:

- vooraan en achteraan de groep rijdt een begeleider. Bij voorkeur de leerkracht achteraan de groep;
- de leerkracht houdt de gehele groep in de gaten;
- herkenbaarheid door het dragen van hesjes zowel voor in als achter in de groep.

Groep:

- de groep fietst als een totale groep;
- de fiets wordt als vervoermiddel gebruikt vanaf groep 5;
- de maximale fietsafstand is afhankelijk van de groep.

Gedragsregels:

- maximaal met twee fietsers naast elkaar;
- niet inhalen;
- onderling flink afstand houden;
- stoppen bij kruising / oversteek: oversteken gebeurt onder leiding van een begeleider;
- afspraken over wanneer/waar er gestopt moet worden;
- bochten nemen met voorsorteren;
- elkaar waarschuwen bij obstakels en tegenliggers.

Instructie:

- de leerlingen vooraf instrueren;
- met leerlingen achteraf evalueren en eventueel aanvullende afspraken vaststellen.

Toestemming:

- de leerkracht heeft toestemming gekregen van de directie.

4.4. Vervoer te voet

Onderstaande afspraken zijn opgesteld met incidentele verplaatsingen te voet in gedachte. Voor routinematige verplaatsingen te voet (bijvoorbeeld naar het gymlokaal), zullen binnen de organisatorische mogelijkheden van de school (denk aan hulpouders) beschreven afspraken zo veel als mogelijk gehanteerd worden.

Begeleiding:

- de leerkracht houdt de gehele groep in de gaten;

Groep:

- vanaf groep 1 kan men kiezen om te voet te gaan;
- de groep loopt als een totale groep.

Gedragsregels:

- maximaal met twee leerlingen naast elkaar;
- niet inhalen;
- stoppen bij oversteek / kruising: oversteken onder leiding van een begeleider; • afspraken over wanneer/waar er gestopt moet worden;
- elkaar waarschuwen bij obstakels.

Instructie:

- de leerlingen vooraf instrueren;
- met leerlingen achteraf evalueren en eventueel aanvullende afspraken vaststellen.

.

5. Begeleiding

De school is verplicht om tijdens schoolgebonden activiteiten te zorgen voor voldoende toezicht. Het aantal begeleiders is uiteraard afhankelijk van het aantal kinderen. In het algemeen kan er gesteld worden, hoe jonger de kinderen hoe meer toezicht er nodig is. Het aantal begeleiders ligt tussen de **één op de vier en één op de 12** kinderen. Eén op vier voor jonge kinderen, wanneer het om activiteiten gaat waarbij risico's aanwezig zijn en/ of waarbij het overzicht minder goed is zoals in een drukke speeltuin met veel zicht ontnemende obstakels. Eén op 12 voor de oudere kinderen, wanneer het om niet risicovolle activiteiten gaat en / of waarbij goed overzicht is.

Bij de keuze van het aantal begeleiders dient niet alleen rekening te worden gehouden met de leeftijd van de kinderen, maar ook het type kinderen (rustig /druk), de lichamelijke conditie (handicap / rolstoel), de grootte van de locatie (groot attractiepark / kleine speeltuin) en de soort activiteit (zwembad / dierentuin). Afhankelijk van de situatie (grote groep of uiteen in kleine groepjes) maakt de school duidelijke afspraken over wie er toezicht houdt over welke leerlingen. In principe zijn de leerkrachten verantwoordelijk voor de totale groep en bij kleine groepen wordt een deel van de verantwoordelijkheid over gedragen aan begeleidende ouders.

Adviezen:

- Informeer alle begeleiders goed over de vastgestelde regels en afspraken;
- Let er op dat precies bekend is op welk moment welke begeleider verantwoordelijk is;
- Zorg dat er een plan is voor het herverdelen van de begeleiders over de kinderen wanneer:
 - een begeleider onverhoopt ziek wordt;
 - een begeleider met een kind mee moet naar de dokter/ het ziekenhuis;
 - een begeleider om een andere reden even weg moet.
- Zorg voor voldoende mobiele telefoons en telefoonlijst.

6. Calamiteiten en EHBO

Wanneer er zich een calamiteit voordoet als bijvoorbeeld een busongeluk of een groot onvoorzien gevaar, is dit HET moment waarop het van belang is dat alle begeleiders weten wie wat op welk moment moet doen. Om op een calamiteit adequaat te reageren, is het van belang dat er protocollen worden opgesteld:

- Welke persoon heeft welke taak tijdens een calamiteit?

Taken die moeten worden verdeeld zijn:

- Welke begeleider draagt altijd een lijst met telefoonnummers van thuisblijvers bij zich?
- Wie licht de ouders in?
- Wie blijft er bij de kinderen?
- Wie gaan er zoekgeraakte kinderen zoeken?
- Welke persoon neemt de leiding?
- Wat is het verzamelpunt?

Zorg ervoor dat kinderen op de een of andere manier herkenbaar zijn. Naast de begeleiders van het schoolreisje, is het ook belangrijk dat de ouders of andere thuisblijvers weten wat ze moeten doen bij een calamiteit. Ook het zoek raken van een kind is een calamiteit en moet worden opgenomen in de procedures.

Informeer naar de EHBO-mogelijkheden op de plaats van bestemming. Verifieer of een van de begeleiders in het bezit is van een geldig EHBO-diploma en maak anders goede afspraken. Het is sterk aan te bevelen om onder de begeleiders ook een persoon met een EHBO-diploma te hebben. Zo kunnen kleine verwondingen direct verholpen worden of belangrijke eerste hulp worden verleend bij een ernstiger ongeval. Stel hiervoor één persoon aan als vaste aanspreek persoon. Deze persoon wordt tevens steeds als eerste op de hoogte gesteld wanneer er een ongeluk(je) is gebeurd. Voor alle begeleiders moet het duidelijk zijn wie deze vaste aanspreek persoon is.

7. Aansprakelijkheid en verzekering

7.1 Aansprakelijkheid

Wie is verantwoordelijk voor de kinderen en wie kan aansprakelijk worden gesteld wanneer er iets misgaat tijdens de reis? Scholen zijn verplicht tijdens schoolgebonden activiteiten te zorgen voor voldoende toezicht. Voldoende en kwalitatief goede begeleiding is dus van groot

belang. Het toezicht moet toereikend zijn en er moet sprake zijn van adequaat optreden en goede organisatie. Deze verantwoordelijkheid is echter vooral een morele verantwoordelijkheid. De uiteindelijke juridische verantwoordelijkheid ligt bij het schoolbestuur wanneer er iets misgaat.

De situatie waarin het ongeluk gebeurt, is doorslaggevend voor wie er nu aansprakelijk gesteld wordt. Wanneer het een gebrek aan een speeltoestel van de speeltuin betreft zal de eigenaar van de speeltuin aansprakelijk gesteld kunnen worden omdat hij onrechtmatig heeft gehandeld. Wanneer er sprake is van nalatigheid door onvoldoende toezicht, kan de school aansprakelijk worden gesteld voor onrechtmatig handelen. Hier is sprake van een tekortkoming van de school. De leerkrachten zijn verantwoordelijk voor de totale organisatie en ouders op onderdelen.

Adviezen:

Ga na hoe de aansprakelijkheid op de bestemming is geregeld. Dit kan door het parkreglement op te vragen. Check het reglement op het houden van toezicht, het onderhoud en de parkregels. Ga na wat de verantwoordelijkheid is van de school ten opzichte van de vervoersmaatschappij.

7.2 Verzekering

Scholen zijn wettelijk verplicht zich tegen aansprakelijkheid te verzekeren. De schoolverzekering dekt de aansprakelijkheid van leerkrachten, overig personeel, bestuur, hulpouders en vrijwilligers voor schade aan derden door onder hun toezicht staande kinderen tijdens, vlak voor en vlak na schooltijd en tijdens schoolgebonden activiteiten als zwemles, excursies en schoolreizen.

Het Algemeen Bestuur van de Woudse Venen heeft een “Schoolpakketpolis VBKO” afgesloten bij Marsh. De voor alle Woudse Venen-scholen afgesloten verzekeringen in dat pakket (onder andere de “Schoolongevallenverzekering”) zijn conform de voorwaarden van kracht gedurende alle schoolse activiteiten, zo ook tijdens het vervoer en verblijf op schoolreisjes.

Eenieder die gebruik maakt van een motorrijtuig is op grond van de Wet Aansprakelijkheid Motorrijtuigen verplicht een WA-verzekering te hebben afgesloten. Ouders, vrijwilligers of leerkrachten die tijdens schoolse evenementen (bijvoorbeeld schoolreisjes of excursies) gebruik maken van hun eigen motorrijtuig zijn zelf aansprakelijk voor schade welke zij met het motorrijtuig veroorzaken. Dit is gedekt via hun eigen auto- c.q. WA-verzekering.

Bij letselschade aan de inzittenden (in dit geval de leerlingen) is de “Schoolongevallenverzekering” van kracht. Daarnaast kunnen de inzittenden bij een ongeval ook nog een beroep doen op de WA-verzekering van de bestuurder die de schade heeft veroorzaakt.

Eventuele schade aan de eigen auto van het personeelslid c.q. vrijwilliger wordt niet gedekt door de aansprakelijkheids- en schoolongevallenverzekering.

8. Ouders en kinderen

Informeer altijd de ouders wanneer kinderen niet op school zullen zijn vanwege een uitstapje. Ook al betreft het een bezoek aan een andere school in verband met sportactiviteiten. Ouders en begeleiders worden voldoende geïnformeerd. Voor reisjes die ver van de school vandaan zijn is het belangrijk de ouders schriftelijk van alle details op de hoogte worden gesteld en dat ze tevens schriftelijk toestemming geven dat hun kind mee mag. Wij hanteren hiervoor een speciale brief.

Het moet vooraf voor de kinderen duidelijk zijn wat er tijdens een schoolreisje gaat gebeuren. Niet alleen moeten ze weten waar ze naar toe gaan en wat ze gaan doen, maar ook aan welke regels zij zich hebben te houden en wat ze kunnen doen om een ongeval te voorkomen. Vooral het gedrag van de kinderen bepaalt of een situatie daadwerkelijk gevaar met zich mee zal brengen of niet.